

Te Peretitenira'a No Porinetia farani

PIHA PUTURA'A PARAU 'API

Mahana toru 24 nō 'ēperēra 2019

Te mau Fa'aotira'a a te 'Āpo'ora'a a te mau Fa'aterehau

Rururaa piha a te Hau-taiete tivira nō te feruri 'i te 'ananahi 'o te faatuteraa a te Hau

I raro a'e 'i te peretiteniraa 'a te mono Peretiteni 'o te Porinetia farani, 'e rururaa mâtâmua roa nō nâ pae 'e piti nō te pâhono 'i te mea 'e tia'i rahihia 'e te mau fatu taiete tivira 'i roto 'i te tauraa 'i te faatuteraa 'a te Hau, 'e tupu te reira 'i te 13 'o mê nei 'i te hora 7 'e te 'âfa 'e tae 'i te hora 6 'i te ahiahi, 'i te hotera Intercontinental Tahiti.

Hô'ê tumu parau 'e toru pupu mâtutu

Te tumu parau 'amui 'o te « feruri nahea te faatuteraa 'ananahi » tei te area 60 taata te 'amui mai nō roto mai anei 'i te tivira tâ te Hau anei : faatere taiete, raatira 'ohipa, piahi, taata faatuhaahia, mero taatiraa rau te feiâ tonohia 'e te mau taiete, te mau mero tomite 'ohipa tamau 'e te piha 'aufauraa tute, te feiâ toro'a a te Hau fenua 'e tâ te Hau nui. E tuhahia ratou 'i roto 'e toru pupu feruri 'i ni'a 'i te

- Rorouira+
- Te turamaraa hau atu
- Te tauihaamaita'i tâ pupu

Nâ te piha ti'aau tute 'âpitihiia 'e te piha hâpa'o 'i te rorouira 'a te Hau 'i raro a'e 'i te mana 'o te Faaterehau hâpa'o 'i te tereraa 'ohipa a te Hau, nâ na'e arata'i 'i teie tereraa 'ohipa.

Nâhea 'i te pâhono 'i te hinaaro tau'i 'a te feiâ 'aufau tute 'e te mau taiete tivira mâ te faa'ohipa 'i te mau rave'a 'âpî 'o te amohia mai 'e te piha titau tute a te Hau ?

Te mau mea 'e matara mai roto 'i te mau rururaa Hau-tivira 'ua te vâhi pâpû, 'i roto 'i te hinaaro tauraa 'o te hô'ê ao, 'aore 'e tauraa pâpû mai te peu 'aita te mana'o 'o te nunaa 'e fâroohia.

Nâ roto 'i teie hi'oraa nei 'ua tano roa ia nō te piha faatuteraa, 'inaha 'o te niu mau ho'i teie 'e âmo 'i te mau faa'ohiparaa faufaa 'a te Hau nō te mau 'opuaraa 'e au nō te huiraaatira, nâ te reira mau tapura 'ohipa 'e amohia 'e te Hau 'e faafâriu 'i te ti'aturiraa 'o te nunaa 'i ni'a 'i te faufaa 'o te mau tute.

E fârereiraa taa'ê roa 'e te faufaa rahi teie nō te hô'ê arata'iraa 'ohipa nâ roto 'i te hô'ê feruriraa poritita nō te huiraaatira, 'o teie tei hinaarohia 'e te Faateraahau Fenua.

Présidence de la Polynésie Française

Service de la communication

communication@presidence.pf - 40 47 20 00

E'ita te mau tarifa môri 'e maraa 'i te 'ava'e mê

I te mahana 'a hurihia mai ai tâ tâtou môri, 'ua maraa te mau tarifa 'i ni'a 'i te mâtete 'o te fenua nô reira mai, 'o ia ho'i Singapour mai teie : môri tapau 'ore 10,9%, môri 'arahu 2,3%, te môri mahu/hinu 3,3%. O te môri hinu nâ EDT tei maraa rahi, 14,3%.

O te mâhu auahi ato'a tei maraa, 9,8% 'amui mai ai ho'i te fereti utaraa teitei roa atu ai ia, noa atu ra tei mau maraaraa 'ua faaoti te Apoorahau 'e tape'a 'eiaha te mau tarifa 'ia maraa 'i te ava'e mê nei.

Parau faati'a nô te poro'i 'i te tereve painapo

Nô te rava'i 'ore 'o te painapo 'i ni'a 'i te mâtete 'o te fenua nei, te fifi roa nei te mau taiete taviri vaiharo 'o te fenua, e nô te reira 'ua fârii te Apoorahau 'e' iriti 'i te poro'iraa tereve painapo 'i te mahana mâtâmua 'o mê 'e nô te area taime 'e 8 'ava'e noa, teie parau faati'a nâ te mau taiete hâmani înu painapo noa. E parau faati'a ato'a teie nô te tere-au-maite noa te mau taiete, 'eiaha râtou 'ia topa 'i roto 'i te taupûpû, 'e 'ia fâna'o noa tâtou 'i te vaiharo painapo.

Avariraa tautai rori 'i Makemo 'e 'i Marutea 'apato'a

Nâ te hô'ê faaueraa mana 'a te Apooraa a Porinetia nô te 22 'o atopa 2012 'e te faaotiraa mana 'a te Apoorahau nô te 25 'o eperera 2013 'e faature ra 'i te tautai 'e te tapihooraa rori 'i te fenua nei. I 2018 'ua 'iritihia te tautairaa rori, 'e 'imiraa maita'i nô te rahiraa 'e 27 taata nô nâ motu 'e 4, 'e 'ua haponohia 'e 6 594 rori târa'i 'i te faito 1 865 kiro, te moni 'i roa'a mai 17,2 mirioni toata. 'e 9 747 toata te kiro, hô'ê maraaraa 1 244 toata 'ia faa-au-hia 'e 2017 ra.

Ua faatae mai te tomite ti'aau 'i te aniraa 'e 'iriti 'i te tautairaa rori 'i Makemo 'e Marutea apato'a. nâ teie ihoa tomite 'e tai'o 'i te feiâ tautai 'e te feiâ târa'i rori nâ na ato'a 'e horo'a 'i te mau turamaraa ture tautai 'e te tara'iraa rori 'e te araraa 'i ni'a 'i te tai'o rori fâriihia 'e tautai, te târa'iraa 'e te haponoraa 'i roto 'i te feiâ patana hoo rori ('e 4 taiete patana 'e vai mana nei).

Ua fârii mana te Apoorahau 'i te tapura 'o te mau mero tomite ti'aau, te mahana 'avariraa 'oia ho'i 'i te 31 nô atopa 2019, te haamauraa 'i te tai'o rori 'e tautaihia. Nô te tai'o rori tautai 'ua tape'a noa mai te Apoorahau 'i tei anihia mai 'e te tomite ti'aau ia-au 'i te numeraraa ravehia 'i ni'a 'i te 'aereraa rori 'e vai nei, 'i ni'a ato'a râ 'i te tai'o 'o te hopuraa 'i ma'iri.

Te faarava'iraa 'i te mau faatureraa 'o te mau faanahoraa fenua 'i Porinetia

I 2008 ra, 'ua faaru'e mai te nuu Farani 'i te Fenua nei 'e 'ua 'ere na 'o Porinetia 'e rave rahi ti'araa 'ohipa 'i ni'a 'i te mau fenua fatuhia 'e a na.

Nâ roto 'i teie vairaa nei 'ua haamau te Hau farani 'i te mau parau faa-au nô te faa'ohipa faahouhia teie mau fenua nô te faahotu 'i te 'imiraa faufaa 'a te mau 'oire, 'e rave rahi paturaa 'o tei vaiho hia mai 'e te nuu, 'o tei faaho'i tâmoni 'ore noahia 'i roto 'i te mau 'oire tei reira tauâ mau paturaa 'a te nuu. E ono 'oire 'e fâna'o 'i tauâ mau fenua ra : 'o Arue, Faaa, Mahina, Papeete, Pirae e Tai'arapu hitiaaotera.

Présidence de la Polynésie Française

Service de la communication

communication@presidence.pf – 40 47 20 00

Nâ roto 'i te faaeuraa mana 'a te 'Apooraa a Porinetia nô te 16 'o fepuare 2016, 'ua mana te parau faa-au nô te faa'ohipa 'i te mau fenua fatuhia na 'e te nuu. E parau faa-au 'o te faa'ohipa ra 'i te faufaa moni nô te faatere 'i te mau 'opuaraa 'a teie nau 'oire 'e ono, 'i ni'a 'i tauâ mau fenua nei : 'ei mau 'opuaraa 'imiraa faufaa, 'ei fenua nô te huiraatira, fâriiraa râtère 'e te vai atu ra...

Nâ roto 'i t ture fenua nô te 4 'o eperera 2016 'o te fârii ra 'i teie mau 'oire 'ia faatupu 'i tâ râtou mau 'opuaraa ia-au 'i te parau faa-au 'e te nuu. Te mau 'opuaraa 'o tei tape'ahia mai 'e te CRSD, te faataaraa 'i te hô'ê tuhaa nô te mau paturaa fare, taa-atu 'ia Arue 'o tei faoti 'e faataa 'i te tuhaa paturaa fare 'e hô'ê tuhaa nô te 'imiraa faufaa.

Ia-au 'i te matuturaa 'i ravehia 'e te mau piha 'ohipa a te Hau 'e tâ te Tomitera teitei, 'ua tû'ati roa te 'opuaraa 'a Arue 'i ni'a 'i te mau faaueraa 'o te parau faa-au 'a te CRSD, 'e 'o teie paha te hô'ê 'avei'a 'e nehenehe tâ te tahi atu mau 'oire 'e rave.

Teie noa râ ho'i, te mau faatureraa 'e vai nei nô te mau paturaa nô Porinetia noa 'e 'i Porinetia noa 'e tâna mau piha 'ohipa. Nô te reira, e nô te neheneheraa te mau 'oire 'e hinaaro 'i te hô'ê 'opuaraa 'ê atu 'i tei tapurahia 'i roto 'i te faa-au-raa CRSD, 'e ti'a ato'a ihoa ia 'ia faatano 'i te faatureraa 'o te mau paturaa ia-au 'i te mau 'opuaraa 'a te mau 'oire.

31% 'o te maraa ia 'o te fariiraa manihini 'i tenuare

Ua pia te piha numera a te Hau 'i te rahiraa râtère 'i ôri mai 'i tenuare 2019. Ua maraa tamau noa te tai'o 'i ni'a 'i nâ 'ava'e 12 'i ma'iri, 219 218 râtère 'i te area hô'ê matahiti, 10,9% tei hau. Nô tenuare noa nei 'ua nuu 'e 31% 'ia faa-au-hia 'i tenuare 2018, 'ua maita'i ato'a mai ia te mau nohoraa 'i ni'a 'i te fenua (+14%), 'i te pae ato'a 'o te râtère horomoana (+85,4%). Ia 'amuihia 'ua maraa te râtère 'i puhapa mai 'e 32,7% tô na nuuraa, 'e 25,2% tei hau 'ia faa-au-hia 'i tenuare 2018.

Te mea pâpû, teie maraa raa 'o te rahiraa mai 'ia te taiete manureva 'e tere mai nei, te numera 'o tâ na 'i tura'i 15%, te maraaraa 'o te tai'o râtère horomoana, nô te tauraa pu'etau ia 'a te taiete pahi Oceanis 'ua haamata 'o ia 'i te tere mai 'i te 'omuaraa matahiti. Ia pû'ohuhia 17 779 râtère tei taâhi mai 'i tenuare 2019.

Te 'oparaa mâtete 'i 'iteahia 'i 2018, 'o te mâtete 'o 'apato'a tei maraa pâpû. O Marite 55,7% te maraa, 'ua faatiani pûai tauâ mau fenua nei 'i te râtère horomoana. Ua maraa rii au noa mai 'e 'ua vai 'i te tai'o 24,4% nô tenuare. Nâ reira 'o Eropa 18,5% te maraa 'i tenuare nei, 'umehia 'e te râtère Peretane 'i ni'a 53,5% te vâhi 'âpî 'e 'itehia nei 'o te rauraa ia 'o te nunaa 'e râtère mai nei, 'o Tanata ihoa râ teie 'e maraa rii tamau noa nei 48,5%, 'o Taratoni te tahi +14,6%.

Te pu'ohuraa 'o te fâriiraa râtère 'i 2018

I 2018 ra 'ua fârii mai 'o Porinetia 'e 216 268 manihini, 8,7% te maraaraa 'ia faa-au-hia 'ia 2017. 'ua nao'ahia ia te tai'o 'o 2007, 'e te hô'ê tai'o 'amui 'e 263 556 manihini (+3,6%).

Te mau râtère horo moana

Tei te pae 'o te fâriiraa manihini horo moana tei maraa rahi (+29%) 10 000 taata 'âpî. Te tumu, nô te faaea matahiti ti'araa mai ia te pahi ra Gauguin 'e te mau rênî 'âpî a te tahi atu

mau taiete pahi 'e tere mai nei nâ roto 'ia Porinetia nei, o te mau pahi râtère atu ra ia te ûpoo 'e uta rahi mai nei 'i te manihini.

Te râtère piritaa 'e te maraa 'o te pu'e mahana 'e parahi mai te manihini

Te râtère piritaa tei maraa maita'i, 'e noho maoro mai nei 'ia faa-au-hia 'ia 2017, 'i te pae 'o te râtère horomoana 'ua vaivai noa ia, 'ia 'amuihia nâ pae 'e piti 13% te maraa 'o te mahana 'e parahihia mai 'e râtou.

Te faito 'î 'o te mau hotera rarahi te maraa maita'i 'o Moorea 'e 'o Raro Matai (taa'ê atu 'ia Popora). O Moorea tei maraa pûai (+3,7% 'i te matahiti) nâ reira 'i Tahiti 'o te 'î nei 'i te faito (73,6%). E mea riro te mau piha hotera 'i ni'a matai 'e 'i Popora.

Te mau mâtete hõona : Eropa 'e Marite

O Eropa 'e 'o Marite nâ fenua mâtete râtère rahi roa a'e 'a Porinetia. I 2018 ra 'e 8950 manihini marite 'âpî tei tere mai 'o 'oia tõi ni'a roa, te piti 'o te mâtete farani ia 7650. Ia tai'o ato'a hia râ te râtère horomoana 'e 20% te maraaraa 'e 59% 'o Marite noa. Te pûairaa râ 'o te râtère hotera ihoa ia

nô Marite 'apato'a 'e tõi Eropa (te rahiraa nô farani mai). Nâ teie nâ fenua

'e piti 'i tura'i 'i ni'a 'i te 8 tai'o 'i 2018.

Te mau tapa'o 'o te 'imiraa faufaa

Nâ te râtère horo moana 'i haapâpû 'i te maraa 'i 2018. I ni'a 'i te fenua 'o te mau hotera na'ina'i tei tere maita'i 'e te mau fare târahu tau poto, 'e vai noa ihoa râ te mau hotera rarahi 'ei 'umeraa rahi mai 'i te râtère.

Nô nâ mâtete rarahi 'e piti 'o Marite 'e 'o Eropa, 'i maraa rahi mai ai nô te rahiraa mai ia te taiete manureva 'e tere mai nei 'io tâtou mai ia French Bee 'e United Airlines. Nâ râua 'i faatopa 'i te mau tarifa titeti 'i 'âano ato'a ai te mâtete Farani (+17,4%) 'e te mâtete Eropa 'ia 'amuihia (+16,1%). Maraa ato'a mai ho'i te hoo 'o te mau titeti manureva 'o te mau motu.

E 'inaha, 'e 2,5% te maraa 'o te 'imiraa faufaa nâ te mau taiete fârii râtère 'o te fenua nei, 'o te âmo pâpû hia nei 'e te mau tere manureva 'e te mau hotera. Nâ na ato'a 'i tura'i 'i te mau faatupuraa 'ohipa 'e 3,5%, 'e 8,1% 'ia 'amuihia nâ matahiti 'e piti 'i haere hia mai. Te vâhi maita'i nô teie 'imiraa faufaa, 'o te vaivai noa ia 'o te puai moni, te tape'araa tâtou 'i te maraa 'o te mau tarifa môri, 'ê nâ te 'aehuehu ato'a 'o te oraraa poritita nâ te ao nei, 'e tere rahi mai ai te manihini 'i Porinetia nei 'i 2019.

Poroiraa huero naonao 'ofaa 'ore nâ te fare mâriri Louis Malardé

Ua rave te Apooraa hau 'i te hô'ê faaueraa mana taa'ê, nô te poro'i 'i te mau huero naonao 'ofaa 'ore nâ te fare mâriri Louis Malardé. E mau naonao viivii 'ore 'i te mau ma'i 'e nehenehe 'e pee 'i ni'a 'i te mau manu meri 'aore râ 'e pee 'i ni'a 'i te mau animara 'ê atu 'e vai nei 'i Marite 'o tei piihia te fiva West-Nile, 'e 'opuaraa teie 'o tei tuâtapapa 'e 'o tei fâriihia 'e te tomite ara 'i ni'a 'i te te natura ora 'e te tomite pâruru arutaimareva 'i roto 'i tâna rururaa nô titema 2018 'e te 6 nô mâtî nei.

E 'opuaraa teie nô te faatere 'i te mau ma'imiraa nô te mau ma'i pee 'e nâ roto mai nei 'i te patia 'a te naonao, 'e te mau tineiraa 'e ti'a 'ia ravehia 'i te fenua nei. E piti huru naonao 'e

Présidence de la Polynésie Française

Service de la communication

communication@presidence.pf – 40 47 20 00

vai nei 'e 'o râua te tumu rahi 'o te mau ma'i fiva pee e tupu nei 'i te mau matahiti ato'a, mai te Zika 'i 2013, te Chikungunya 'i 2014, te Dengue, te mâriri feefee e te Bancroft.

Ua faito te piha mâ'imiraa Louis Malardé 'i te tere mata'i 'o te rave'a tinei 'o te airoiro natura Wolfbachia, 'e ora nei 'i roto 'i te rahiraa 60% 'o te manumanu 'e vai nei, 'e 'ua pâpû te faufaa 'ia faa'ohipahia te Wolfbachia nô te 'aro 'i te naonao Maohi, i Tetiaroa 'ua 'ohipa 'amui mai na 'o ia 'e te hotera Brando 'e 'o tei faatopa roa 'i te tai'o naonao 'i ni'a 'i te 'aanoraa fenua 1 kirometera tuea. Mai reira mai aita te hotera 'e pâmu faahou nei 'i te râau tupohe naonao mai 2015 mai nô te pâruru 'i te mau naonao 'otâne 'o te tinei nei 'i te 'ofaa 'a te 'ovahine. Ua rave ato'ahia teie rave'a 'i te hotera Tahaa Resort, 'i reira 'e pâpû roa atu ai te maita'i 'e te vai maoro 'o teie rave'a te Wolfbachia.

I teie nei, te 'opua nei te IFLM 'e faaaano 'i teie tineiaraa naonao 'i ni'a 'i te mau fenua faaeahia 'e te taata 'i Porinetia tâato'a. I 2020 raa ra 'e hope te taato'araa 'o te mau motu 'i te tineihia 'ia hope mai te faa'aereraa 'i te naonao 'otâne û'i 'ore. Te arata'iraa 'ohipa 'a te IFLM 'o te 'ohipa 'amuiraa ia 'e te faatereraa 'o te Ea nô te haamau 'i te hô'ê tomite ara 'i ni'a 'i te mau naonao 'e te airoiro 'e vai nei 'i roto 'ia na, tau ati atu ai 'i ni'a 'i te 'aroraa 'i roto 'i te mau vahi tei reira te naonao 'i te u'anaraa nô te pâruru 'i te huiraatira 'i mua 'i te mau ma'i ta'ita'ihia 'e te naonao nâ reira te pârururaa 'i te mau manihini 'e râtere mai 'i Porinetia nei.

Târena Smart Polynesia

Smart Polynesia, 'e 'opuaraa 'ohipa haamana hia 'e te Apoorahau 'i tenuare 2018 ra, 'o te târena raa ia 'i te mau arata'iraa pâpû 'o te faa'ohiparaa 'i te rorouira 'i Porinetia. A tahi matahiti 'i teie nei, 'ua 'ite hia te maita'i 'o te nuuraa. Inaha 'e 70 titauraahia te târena Smart Polynesia, 'e 68% tei ni'a noa-a 'i te faa'ohiparaa.

Ua târenahia 'e haamau 'i te mau tomite 'ihi-mâ'imi nô teie matahiti 2019, rautihia 'e piti taata nô roto mai hô'ê tâ te Hau hô'ê nâ te unuma, tâ râua tuhaa 'ohipa 'o te numeraraa 'i te mau titauraa tonohia, haapâpû 'i te haamauraa 'ohipa 'e te numeraraa 'i te faito 'ohipa. Nô teie taime 'ua faa-au-hia 'e 7 tomite 'ihi-mâ'imi 'i nia 'i nâ tumu parau nei : 'opuaraa Digipol/'imiraa faufaa rorouira/râve'a pâruru rorouira/piha 'ohipa 'e pû'oiraa/hâpiiraa 'e ti'araa 'ohipa/piha a te Hau 'e faatereraa.

Ua mana'o ato'ahia 'e haamaita'i 'i te teraa 'ohipa 'a tomite faatere SMART Polynesia, mâ te tape'a noa 'i te tomite arata'i 'i ni'a 'i tâna mau faaueraa mâtâmua 'o te haamahutaraa 'i te poritita 'o te rorouira a te Hau. Ia matutu 'i ni'a 'i te 'opuaraa 'âpî nô te matahiti ma'iri 'e te mau 'opuaraa 'âpî 'o te târena « Smart Polynesia » 'o te amohia mai 'e te Faaterehau 'o te rorouira 'e te haamana 'a te Faatereraahau.

Faafaa'iteraa Tifaifai mai te 29 'e tae atu 'i te 5 'o mê

O te 21raa teie 'o te matahiti 'a faatupuhia ai te faa'iteraa tifaifai 'o te tupu 'i te fare oire 'o Papeete 'i te monire 29 'o eperera 'e tae atu 'i te tapati 5 'o mâti nei. Nâ te taatiraa « Te Api Nui O te Tifaifai » peretitenihia 'e Béatrice Le Gayic 'e hapa'o mai 'i te râ 'oro'a 'a te rima'î, turuhia 'e te faatereraahau 'o te ta'ere 'e te rima'î 'e te piha 'ohipa rima'î 'a te Hau, 'e 22 râtou tei faaô mai.

Présidence de la Polynésie Française

Service de la communication

communication@presidence.pf – 40 47 20 00

E tumu parau ti'amâ tô teie matahiti 'inaha 'o te « *Tifaifai nehenehe roa a'e* » te haru 'i te rē. Rave rau tata'uraa 'i ni'a 'i te 'ahu 'apa 'o te tifaifai tei reira te faito tata'u, te huru 'o te ahu, te tau'atiraa 'û 'e te maita'i 'o te 'apa. E nehenehe ato'a te huiraatira 'e hâpii 'i te au 'e te 'aparaa tifaifai.

Rururaa hâpiiraa 'Âreho 'i ni'a 'i te ma'oa papaa partulas

Mai 2015 mai 'e faanaho-â Porinetia 'i te ruru hâpiiraa 'amui 'e te mau fenua nô Pâtîtîfa, nô te hô'ê hi'oraa 'amui 'o te 'âua natura 'e ta'ere 'o tô tâtou mau tuhaa fenua. I muri mai 'i te 'ohiparaa 'i ni'a 'i te natura ora 'o te area moana pâruru, 'i teie matahiti 'o te te hi'opo'araa natura ora fenua.

Mai te matahiti 1980, te faaô nei ihoa 'o Porinetia 'i roto 'i te tarena tuâtapaparaa 'a tô te ao nei 'i ni'a 'i te 'âreho Partulas. Inaha 'i tahito ra 'e mea 'aere teie 'animara na te mau fenua Pâtîtîfa nei. Tei te mau motu teitei 'o totaiete ihoa râ te rau 'o te huru 'e te 'û 'e ravehia na 'o ia nô te tui 'i te hei. Teie noa râ 'i te area 'o te mau matahiti 70 'e 90, 'ua mou fâtata te tâato'araa 'o tauâ 'animara nei. Te tumu nô te poro'iraa hia ia te tahi atu huru 'âreho nô te arai 'i te tahi atu huru animara 'e tû'ino nei 'i te mau faa'apu, aita te 'opuaraa 'i manuia te fifi râ 'i 'itea hia 'o te paura ia te 'âreho maohi 'i te 'amuhia 'e te 'âreho faaôhia mai te ara mai.

Aua'e maoti te taiete haaputu animara 'i Ronetona 'o tei 'ohi na 'i te 'âreho 'e ora nei 'i te roto 'i te natura 'o Porinetia nei. Nô te reira 'i te matahiti 2015 ra 'ua tuuhia te tahi 'o te 'âreho 'i roto 'i te aru nô te faa'aere faahou 'i te fenua nei. A tahi nei arata'iraa 'ohipa mai teie 'o ia ho'i te faa'aereraa 'i te hô'ê animara 'o tei mo'e roa na 'i roto 'i te natura 'i reira 'i ora na 'o ia.

E mea maita'i roa te mau numera 'i 'ite-a hia mai roto 'i teie tarena 'ohipa. E te titau nei te faatereraahau 'o te arutaimareva 'ia 'ohipa tamau tâtou 'e te mau fenua 'o Pâtîtîfa nei nô te rohi 'amui 'e te mau 'aivanaa nô te ao nei. Nô reira 'e tupu te ruru hâpiiraa, faanahohia 'e te piha a te Hau 'o te arutaimareva, 'i te 26 'e tae 'i te 31 'o atete nei, 'i Tahiti, te hâpiiraa 'Âreho, 'ei faufaa natura faaherehere 'e ta'ere. Te fâ nô teie 'opereraa 'ite 'i roto 'i te mau aivanaa 'e 'amui mai 'o te manuia ia 'o teie tarena 'ohipa arata'ihia 'e Porinetia. Faanahohia te mau ruru 'ohipa 'e te mau tere 'i roto roa 'i te aru 'o te fenua nei.

Ua ineine te tapura 'ohipa 'i te rave 'amuhihia 'e te faatereraa 'o te arutaimareva 'o te fenua nei e te ZLS, 'e tupu te mau 'aitauraa mana'o 'i ni'a 'i te mau tarena 'ohipa 'i manuia 'e te mau tâfifiraa 'e fârereihia nei, mai 'ia Vaihî 'o tei faariro 'ia Porinetia 'ei hi'oraa nâ na. E turu'i raa teie 'i ni'a 'i te 'ohipa 'amui a te huiraatira 'o teie mahana 'e te u'ihou, 'i roto 'i te tarena haaâveaveraa 'e te mau fenua nâ te ara. E taima ato'a nô te faa'ite 'i te huiraatira 'i te faufaa 'o te 'âreho 'i roto 'i te faufaa ora 'a te Ma'ohi nâ roto 'i te haafaufaaraa 'i te mau mana'o haruharu 'e tô na mau faa'ohiparaa mâ te turu'i 'i ni'a 'i te Fare Manaha. Nâ te Hau fenua 'e hâpa'o mai 'i te pae'au mâtéria (te utaraa, ta ta'otoraa 'e te faatâmâaraa etv...). Ua tai'ohia 15 mirioni toata nô teie rururaa

Ta'ere : tauturu nâ te mau tâatiraa

Au fârii te Apoorahau 'i te aniraa tauturu 11 025 000 toata nâ te mau tâatiraa 'i raro ei :

- 8 mirioni nâ te tâatiraa « Na Hiro e pae », nô te heiva tuhaa pae ;

Présidence de la Polynésie Française

Service de la communication

communication@presidence.pf – 40 47 20 00

- 900 000 toata nâ te tâatiraa « Tahiti Swing nô te tata'uraa 'ori swing 'e tupu 'i eperera nei ;
- 800 000 nâ « Te Api Nui O te Tifaifai » nô te faafaa'iteraa tifaifai 'e tupu 'i te 29 'o eperera 'e tae atu 'i te 5 'o mê, 'e te faafaa'iteraa 'e tupu 'i titema 2019 'i Pari.
- 500 000 toata nâ te tâatiraa « District Vaka de Ua Pou » nô te ta'urua « Vaka'iki et Tama O Hiva ».
- 495 000 toata nâ « Te Haa Nui » nô te heiva tu'aro ma'ohi i vaihi 2019 » ;
- 330 000 toata nâ « Heifara », nô te « Ta'urua Taravana » 'e tupu 'i te 25 'e tae 'i te 27 'o atopa nei, 'i Parea ;

Te puta turama 'i ni'a 'i te moni tauturu nâ te feiâ 'o tei 'ati 'i te 'atomi

Ua haapâpû 'o Porinetia 'e faaô 'ia na 'i roto 'i te turama 'e te 'âpeeraa 'i te 'aufauraa tuto nâ te feiâ 'i hepohepo 'i te mau tâmatamataraa 'atomi tî'âauhia 'e te CIVEN. Nô te reira 'ua nene'i te (CSM) 'a Porinetia o 'o ia te tîâau 'i te tereraa 'o te mau fifi 'atomi 'e te (DSCEN), 'i te hô'ê puta nô te turama 'i tauâ huiraatira nei.

Ua nene'ihia tei puta nâ roto 'i te reo farani 'e te reo tahiti, 'o te faataa ra 'i te mau fâ, te mau tapura 'ohipa 'e te vairaa 'o te mau piha 'ohipa 'a te CMS, te 'âai 'o te mau tâmatamataraa, te ture Morin 'e tâ na mau 'aufauraa târahu 'i te feiâ 'o tei ma'ihia 'i te râra 'atomi farani, te mau tumu 'e ô ai te aniraa e te tapura ma'i 'ite-au-hia 'e te CIVEN, te tereraa 'o te mau aniraa 'a te feiâ ma'i 'atomi 'e te tapura parau mana titauhia nô te faa'ti'a 'i te mau aniraa.

Te vai nei teie mau puta 'i te piha 'ohipa 'a te CMS 'e te DSCN 'o te rave 'amui nei 'i te 'ohipa nô te faa'ohie 'e te 'âpeeraa 'i te feiâ 'e titau nei 'i te faaho'iraa. E 'ôpere ato'ahia atu teie mau puta nâ roto 'i te mau fare 'o te êa 'e te mau fare ma'i te mau taote 'e te mau fare ma'i tivira.

Te vairaa 'o te ma'i fiva dengue n°2

Nâ roto 'i te pâpû 'o te 'u'anaraa 'ô teie ma'i dengue n° piti, nâ roto 'e rave rahi 'oire 'o Tahiti nei. E te 'ore raa teie dengue n°2 tupu faahou mai 2000 mai, 'ua iti ato'a mai ia te feiâ araihia 'i mua 'i teie ma'i fiva, te auraa 'e 'âano roa teie ma'i . 'e nô te pâruru 'i te mau motu 'i 'ore â 'i roohia atu, 'ua haamauhia hô'ê piha arai. Nâ tei pupu 'e faanaho 'i te tâato'araa 'o te mau rave'a tinei : te ara 'e te faaâraraa, te arairaa 'i te naonao, te 'ôpereraa râau, te arai 'e te turamaraa.

Nô te ara 'e te faaâraraa, taa'ê atu 'i te hi'opo'araa 'a te mau taote 'e te mau piha mâ'imi, 'e hi'opo'a tamauhia te mau tumu nô rapae mai 'i a Tahiti. E ara tamauhia 'i ni'a 'i te feiâ 'o tei tape'ahia 'i te fare ma'i. te arairaa naonao, 'e 'ohipa 'amui mai te mau 'oire nô te faa'ore 'i te mau 'ofaaraa. Titauhia 'ia fârii te mau Tâvana 'i te 'ohipa 'amui.

Nô te arai, nô te pâruru 'i te mau motu 'o tei 'ore â 'i nao'ahia 'e tei ma'i, 'ia 'ohipa ato'a mai te mau taiete uta râtere nô te faaâra 'i te manihini 'i te mau rave'a 'e au 'ia ravehia nô te pâruru 'ia râtou. Te fâ 'o te pârururaa ihoa ia 'i te mau motu mâ te ani 'i te feiâ ma'i 'ia fârerei rû 'i te taote, 'ia parai 'ia râtou 'i te mire pâruru naonao. Na reira te huiraatira 'ia

mana'o ê 'e ma'i dengue 'e haapeepée 'i te farerei 'i te taote, 'a faa'ore roa 'i te mau 'ofaaraa naonao.

Faa-au-raa matahiti nô te pa'epa'e 'i te mau paturaa fare hâpiiraa

Ia au 'i te faa-au-raa parau matahiti nô te hâpiiraa tuurimahia 'i te 22 'o atopa 2016 'i rotopû 'i te Hau nui e te Hau fenua, 'o tei tuâtapapahia ia 'e te Apoorahau nei nô te faoti 'i te tapura 'o te faa'ohiparaa moni tarenahia nô 2019.

E maha 'opuaraa tei tarenahia : te hpaiiraa tuârua 'i Nuku Hiva, 'e te tuârua 'o Makemo, te tahi mau tâtâ'iraa 'e te faara'iraa 'ohipa nô te tahi atu hâpiiraa tuârua.

Ia 'amuihia te faufaa moni 'e titauhia 'e 372 911 694 toata. 'e amo te Hau nui 'e 80% 'oia ho'i 'e 298 329 355 toata. Te tuhaa 'a te Fenua 20% 'e 74 582 339 toata.

-0-0-0-0-0-